

Ədalət Əsgəroğlu

Xocam Xocalı!

(Poema)

Tanınmış və istedadlı şairin **Xocalı faciəsi haqqında** poetik kitabı...

YYSQ - Milli Virtual Kitabxanasının
nəşri N 09 (2012)

YYSQ
20.02.2012

www.kitabxana.net - Milli Virtual Kitabxana

www.kitabxana.net

Milli Virtual Kitabxananın Təqdimatında

Ədalət Əsgəroğlu

Xocam Xocalı! **(Poema)**

Tanınmış və istedadlı şairin **Xocalı faciəsi**
haqqında poetik kitabı...

YYSQ - Milli Virtual Kitabxananın
e-nəşri N 09 (2012)

Virtual Redaktoru və e-nəşrə hazırlayanı:

Aydın Xan (Əbilov) - yazar-kulturoloq
YYSQ - Milli Virtual Kitabxana
Bakı - 2012

Ədalət Əsgəroğlu

Xocam Xocalı!

(Poema)

Xocalı faciəsinin poetik əksi

Xocalı faciəsi haqqında ötən iyirmi ildə çoxlu şeirlər, poemalar, romanlar yazılıb, sənədli-publisitik kitablar nəşr edilib, tamaşalar, filmlər hazırlanıb. Yəqin bundan sonra da bu mözuya müraciət edənlər çox olacaq.

Ədalət Əsgəroğlunun yaradıcılığında da Xocalı mövzusu yeni deyil. Faciənin on beş illiyində qələmə alınmış “Dərdimizin qan rəngi” poemasını buna misal göstərmək olar. Yetərincə maraqla qarşılanan poema tənqidin də diqqətindən kənar qalmadı.

Beş il sonra müəllif yenidən bu mövzuya müraciət edərək, “Xocam, Xocalı” poemasını qələmə alıb. Bu poema Xocalı faciəsi haqqında

yazılan çoxsaylı əsərlərdən bir neçə məziyyətinə görə köklü surətdə fərqlənir.

Əsərdə Xocalının fərqli obrazı yaradılıb. Adətən bu mövzuda yazan müəlliflər həmin dəhşətli hadisələri detallarına qədər təsvir etməklə, faciənin miqyasını göstərməyə çalışırlar. Nəticədə emosiyalar axarına düşərək, faciənin zahiri görüntülərindən o yana gedə bilmirlər. Amma Ədalət Əsgəroğlu təfərrüatlara çox varmır, daha çox Xocalı faciəsinin metafizik obrazını yaratmağa çalışır.

Anlamaq dərdini çəkdirin mənə,

Bu sirri, hikməti

Nə olur, nə olur öyrədin mənə...

Öyrənə-öyrənə belə qocalım,

Anlamaq dərdinə acam, Xocalı!

Xocalar türbəsi,

Xocam, Xocalı!

... Sənsən böyük şair, böyük ziyalı!

Xocalar türbəsi,

Xocam, Xocalı!

Gördüyünüz kimi əsərdə Xocalı öyrədən, yol göstərən ziyalı və Xoca obrazındadır. Amma Xocalar Xocamız azad deyilsə, Xalqın ən böyük ziyalına əlimiz yetmirsə, millətə kim yol göstərəcək?

Müəllif Xocalıya xəyali səfərə hazırlaşır:

Səfərə çıxıram səfərim uzun.

... Parisdə, Eyfel qülləsinin başına fırlanıb,

Kreml saatının əqrəblərində

danq-danq danqıldayıb

yola düzəldim.

Ümid kökələri yeyib kökəldim.

Çox uzaq, halım yox...

Bu da Nyu York...

Hamıya, hamıya yetişə bildim,

... Yetişə bilmədim sənə, Xocalı...

Əsərin ən diqqət çəkən məqamlarında biri məhz Xocalının necə azad edilə biləcəyinə verilən cavabdır: Əgər Azərbaycan insanı azad deyilsə, köləlik, mütilik içində canı sıxılırsa, o, Xocalını azad edə bilməyəcək. Öncə insan özü azad olmalıdır. Ziyahısı, millət vəkili, şairi, vətəndaşı azad olmalıdır.

Müəllif “boynu təyinatı üzrə sağa, sola bükülən” millət vəkillərinin obrazını da parlaq canlandırır və haqlı olaraq, bu yolun bizi Xocalıya apara bilməyəcəyi qənaətinə gəlir:

Sol böyrümü dümsüklədim,

lal dayanan böyrək daşım!

Danış-danış...

... Düz on ildi lal durmusan,

Öz taxtında bayquş kimi

bardaş qurub oturmusan.

Sakitliyin üzür məni...

ağzı kilidli,

X hibridli

Millət vəkilisən sanki.

Bir az mürgülü,

boynu təyinatı üzrə

ya sağa, ya sola bükülü

boyunduruğun zəhmi,

köləliyin vəkili.

Bəs necə azad olmalı? Bəs “iliyimizə işləyən bələdan” necə qurtulmalı? Müəllif bu suala cavab vermir, çünki söhbət kütləvi azadlıqdan yox, fərdi, ruhi azadlıqdan gedir. Bu yolu isə hər kəs özü axtarmalı, özü tapmalıdır.

Müəllif də həm Xocalıya xəyali səfərini necə yekunlaşdırmağın, həm də ruhi azadlığının yollarını axtarır.

... Və tapır. Elə bu tapıntı da əsərə layiq kulminasiya gətirir: Əgər Xocalıya gedə bilmirsənsə, Xatına, Holokosta get, oradakı qurbanların xatirəsni yad et. Axı Xocalı məhəlli yox, bəşəri faciədir. Bu soyqırım yalnız azərbaycanlılara qarşı yox, bütün insanlığa qarşı yönəlmişdir.

Xocalı!...

**Xocalı, sənin adına
axışır insanlıq...**

**Gəlir sən ünvanlı
tarixin qan boyalı yeri-**

Xatına, Holokosta...

Bu adlar,

Susmayan fəryadlar...

Axın-axın boylu insan

göz yaşını silə -silə

qaranlığı daşıyır

sabahlara hamilə

Nəyi

Kimi

Doğacaq?..

Doğuşuyla

Kimi

Nəyi

Boğacaq?

... Axın-axın gedir insan.

... dirilərin ehtişamı-

ölülərin haqq salamı!

Xocam, sənə üz tuturam,

üz tutduğum yer,

türbədir.

Xocam, sənin hüsurunda

diz çökürəm,

Bu səcdədir,

Bu tövbədir.

Zahir Əzəmət

XOCAM, XOCALI!

*Xəstələnməyə vaxt yox,
Sağalmağa imkan.
Ölürəm uzun-uzun,
Yaşıyıram nakam.
Kədərim dünya boyda
Daşınır karvan-karvan.
Hardakı mən çoxam,
Yoxluq ona sarvan.
Yalan-zaman kəsiyi
Önündə bizik müntəzir
Həqiqət qapıda it döyür
Ütölmüş bütlərə
ad gəzir.
Don vurur soyuqdan göyərir,
Göylərdə yazılan yazı.*

*Nağıllar uzunluğuyla
şirin,
Həqiqət qısalığıyla acı.
Boğulub içində qalan
Doğulur amansız boşluğa.
Başlarda bir kənək qoz qırır
Qırası zəhərli baş buğa.
Olumlar cılız-cılız,
Ölümlər miskin-miskin.
Məmləkət bölük-bölük,
Aydınlıq
göz qapaqları
altında itkin.
İtmiş ocaqların yeri
Bitmiş şərqlərin sonu.
Qana bulaşmış gül çöhrəsi
Şəfəqlər dan yerində donur.*

Sabahın qoynu yalanla dolu,

Göyərçinlər yalana bulaşır.

Səfillik fit çala-çala

Yalanla qol -boyun dolaşır.

Gecənin sirri sabah.

Sabahın sirri – Neynək?

Gülə -gülə ağlamaq

Ağlaya -ağlaya gülmək.

Qurdun quzuya ulaması,

Quzunun qurda mələməsi...

Bu, bir yanıqlı tütək səsi,

Qarabağ gözəlləməsi...

Xocam, günahım qocaldı

Mənə dərd çəkməyi öyrət.

Öyrət, qından çıxmağı

Qanımı duruldan qeyrət.

Uca saraylara baxır kimi

*Baxım ayağım altındaki
torpağa
Götürüm yükümü sini-sini
Sığınım sümülmüş ocağa.
Adım varsa odum da var
Odumu aldınmı zalım?
Dağlanan hallar gördüm
Demə, necədi halım?
Dalğalanan namələr
Kəlmə-kəlmə kərəm deyir.
Zülm qənim kəsiləndən
Tüstülənən mənəm deyir.*

***

*Şeytana daş atan
hacılar gəlsin,
Mənim yaşamağım
şeytan işidi.*

*Şeytana dəli demə,
mənə dəli de!
Mənim dəliliyim
insan işidi...
Mələklər əlində
ağ kağız gəlsin,
lələk qələmiylə
yazsın bu dərdi.
Deyilsin, yazılsın
ürək dolusu,
Saymaqla qurtarmır
gör nə qədərdir?
Şikayət ərizəsi-
ünvanı Allah,
Torpaq yiyəsizmi,
göy yiyəsizmi?
Amansız qalanın*

*amanı Allah!
Zalımlar bu qədər
sənə əzizmi?
Bilirəm səbrin var
dünyalar qədər,
Tükənib sinəmdə
dağları aşmır.
Bəlkə də dəşilib
şeytan əliylə
Səbr kasaları
daşmır ki, daşmır.
İliyə işləyən
bu bəla hardan,
Azad yaradırsan
axı insanı?
Sənə boyun əyib,
aman dilərik,*

*Köləlik şah olub
kəsir amanı...
Haqqı ucalarda
bakirə gördüm
Qüdrəti daşları
mum eylədi, mum.
Məzluma zülm edib
zalımlıq edən,
Başqa zalım üçün
məzlumdur məzlum.
Fərman «qul aşıqi»
imza iblisin,
Düdük havasın,
çözlər düdüklər.
Aləmi «bəzəyər»
yoluq beçələr,
Yeni bəzirganlar -*

- *şanapipiklər.*

*Mənə doğma olan
ömür yaddaşım,
Hərdən də pozulur,
«üzü ağ» çıxır.*

*Təkhəcalı haqqı
atsam qutuya*

*Ordan çoxhəcalı
bir nahaqq çıxır.*

*Qızıla rəng verdim
ağdan, qaradan,
Çəkdim hüzuruna
şöhrəti, şanı.*

*Ağnan başlar kəsdim
günah içində*

*Qaraynan gizlətdim
günahsız qanı...*

Yer dələr, göy dələr

zalım inadı

Ahı dağlar yaxan

ürəklər sağır.

Bu dərdin, kədərin

yeddi qatından

Bu zət qırıqlar

yıxılmır axı...

Hər kəsin öz dərdi,

özünə dəvə,

Gedirəm dağ əyri,

dərə düz çıxır.

Enişdə qarşıma

könlü pərişan,

Yoxuşda qarşıma

dələduz çıxır.

İçini qurd yemiş

ağac kimi yəm.
Dərdim dərmə-dərmə,
düyün-düyündü.
Bu günün bətnindən
doğulan sabah
Mənə bu günümdən
acı göründü.
Fələk öz içində
gər dişi bəlli.
Dondan-dona girir,
ah fəqan edir
baxıb «xoş halıma»
üzün döndərir
Əlini yelləyib
bədgüman gedir.

***

Başıma dar gələn

*bu gen dünyanın,
Başıma fırlanan
bu yerin, göyün.
Sirrini bilənlər
mənə də deyir...
Bilirəm ağlamaq,
gülmək dərđini,
Doğulub sürünə-sürünə
ömür sürməyi
Yaşayıb, yaşamayıb
ölmək dərđini .
Anlamaq dərđini
çəkdirin mənə,
Bu sirri, hikməti
Nə olur, nə olur
öyrədin mənə...
Öyrənə-öyrənə*

*belə qocalım,
Anlamaq dərdinə
acam Xocalı!
Xocalar türbəsi,
Xocam, Xocalı!
Qızılgül ətrinə
bürünüb gəzmək,
Qızılgül şövqülə
sevmək sevlmək.
Qızılgül rəngində ölmək,
ölüb sonra dirilmək
Yoxdan var olanı
şahanə görmək...
Dərd dərdə dəyəndə
yanıb-yanıb
kül ola bilmək...
Şirin yuxuları*

*ərşə çəkdirən,
haqqı qapı-qapı
sərgiləndirən...
Həqiqət şərqi var
acıdan acı...
Zəhər tuluğuyam
dili haçalı,
Xocalar türbəsi,
Xocam, Xocalı!
Dünyanın içində
mən diriyəmsə,
Mən qəm eyləyən
ney səsiyəmsə.
Zalım qələmiylə
bənd-bənd kəsilsən
Miskin yazılarda
əriyirəmsə*

*Günahkar mənəmmi,
yoxsa dünyamı?
Sındırın,
sındırın gümüş aynamı.
Haqdan aynalanan
sabahım varsa,
Kədər ümmanından
boy verib bala
Sabahlar eşqinə
boylanıramsa...
Səma yazıları
başımın tacı
Şükür ki, ocağım,
tüstüm bacalı!
Xocalar türbəsi,
Xocam, Xocalı!
Millənən yazılar*

*palaz-palazdı,
Palazla bürünüb
elnən sürünər.
Silkələnən dağlar
çalın çarpazdı
Uzaqdan baxana
susqun görünər.
Gəzər ölkə-ölkə
dildə-ağızda,
Söz-söz sıralanar,
cücə ümidlər,
Sayılar,
bilinər sayı payızda.
Dibsiz quyularda
tuncıxan dərdim,
Bulanan, durulan
bu qəm, bu kədər,*

*Tum kimi çırtđanar
yeyilər gedər.
Göz yaşı bitirmir
qədr ağacı,
Əyilməz haqqımsan
qollu-budaqlı!
Xocalar türbəsi,
Xocam, Xocalı!
Sanma daş ürəkdən
daş qoparırsan,
Sözü qanan kəsə
deyirlər şair!
Zalımlar görsə ki
baş aparırsan,
Səni diri-diri
yeyərlər şair!
Məhşər ayağına*

*çəkərlər səni,
Gəzərsən könlü boş,
başı havalı,
Havanı çaldırar
halvası dəymişin
zurna-qavalı...
Qorxub çəkəndinmi?
Zaman qeyrət umur
söz yiyəsindən,
Sözə sahib çıxan
vicdan, ziyalı!
Ziyalı susanda
şair ölürsə
Ölüm zəngi çalır
çərxin zavalı,
Zavallı dərdlərin
könül möhtacı,*

Sənsən böyük şair,

böyük ziyalı!

Xocalar türbəsi,

Xocam, Xocalı!

***

Deyirlər ki, toy olacaq,

Evlənəcək Bəyalı...

Kövrək-kövrək

çalınacaq vağzal,

Boy-boy sıralanacaq

sabahların düzüümü- yallı...

Bölük-bölük,

xurcun-xurcun,

beşik-beşik,

qucaq-qucaq

Sualla dolu yol-

uşaqlı, qocalı

Xocalı? ...

Xocalı! ...

Boyuna baxdılar,

toyun çaldılar,

Oyuna saldılar

havası qanlı,

Qanına susayıb

qanın aldılar:

- Bircə içimlikdir

bu necə candı ...

Onun gəlinciyi

süngü ucunda

Süng edib uçuşan

and-amanları.

Qanadı sınmışlar

belə uçanda

Uçur insanlığın

xanımanları...

Boylanır, tullanır

boyundan uzun

Məsafə qaş ilə

göz arasıdı...

Ölüm nöqtəsində

dayanma quzum!

Çoxdur görəcəklər...

bu harasıdı?

Üç yaşlı oğlanın,

üç yaşlı qızın

Gəlincik oyunu,

bəycik oyunu

İti süngüsündə

bir amansızın.

Soruş yellənənin

kim olduğunu.

*Bu ki təbəssümdür
sular sonası,
bir cənnət quşudur
heyrət içində.
İpəkdən donunu
tikdi anası,
Ölüm ilmə vurdu
qan biçimində.
Üzündə lal sükut
donuq təbəssüm,
Ovcunun içində
bir qırmızı lent.
Rəssamlar. durmayın,
bir az tələsin!
Böyük sərgilərə
brenddir brend...
Açıq gözlərində*

*qan damlaları,
Gəzdir, gözlərinə
yığsın dünyanı,
Bəlkə düşməyəcək
bir də güzarı,
Görsün görmədiyi
cini, şeytani.
Tanrı belə çəkib,
belə də saxla,
Yoxsa nəfəs dəyər,
rənglər dəyişər...
Cəllad əməlini
gerçək söyləsən
Şəkil çərçivələr
qırıqlar düşər.
Çərçivə, sığırımı
bu ağrı sənə?*

*Çilik-çilik edər
səni ahu-zar,
Gəldin insanlığın
ulu dərsinə.
Doğulur tövbələr
ölür günahlar...
Şəkil sözə çəkir
gur salonları,
Danışır ruhların
ciyərpərəsi...
Ötür dəvə-dəvə
qəm karvanları,
Dünyanın qəmkeşi-
-Zəminxarəsi...*

***

*Səfərə çıxıram,
uzaq səfərə...*

*Bələdçi özüməm
görünən dağa.
Əgər çata bilsəm
ora bir dəfə
Min yol yüyürərəm
çox-çox uzağa.
Əlimi uzatsam
dəyər telinə,
Barmaq silkələsən
burnu üşüyər.
Qara selbələri
atsam eninə
Yenə də bəxtimə
uzunluq düşər.
Uzaqımı, yaxınımı?
ölçü bilinmir...
Ölçü vahidləri*

*pozur yaddaşı.
Yaxınlıq yol azıb
yaxına gəlmir,
Uzaqlıq yol azır
hər addımbaşı...
Səfərə çıxıram
səfərim uzun.
Çox yollar ağardan
ağ günlü yorğun...
Parisdə, Eyfel qülləsinin
başına fırlanıb,
Kreml saatının
əqrəblərində
danq-danq danqıldayıb
yola düzəldim.
Ümid kökələri
yeyib kökəldim.*

Çox uzaq, halım yox...

bu da Nyu York...

hamıya, hamıya

yetişə bildim,

Nə qədər yaxınsan,

nə qədər doğma,

Bir ömür nə qədər

uzaq, aralı...

Yetişə bilmədim

sənə Xocalı...

Torpaq silkələnib

rəngi dəyişib?

Pərən-pərən düşüb

kəndlər, şəhərlər.

Bəlkə yerin oxu

daşa ilişib?

Bəs necə dönəcək

çərxi-fələklər?

Əli ətəyindən

uzun kimdi ki,

Əli ətəyindən

qısa gələn var.

Nə qədər uzatsam

sənin ətəyinə yetişmir əlim.

Arada yaxası

cırılmış dağlar-

Yollara dağılmış

şirin noğullar,

qarımış, qartımış

uzun nağıllar.

İstəsən mazutda,

qazda boğulan

Üzü çopur-çopur

qəmi kədəri

*Uf belə demədən
göndərim ton-ton...
Qrammofon Moskva,
post Vaşinqton...
Dəyişməz, korşalmaz
səsimin tonu
Yerində sayanın
nə haqqı-sayı?
Sayanın, seçənin
kəsilmir kökü
Balqabaq tağında
yetişir tayı.
Arpasın bölənmir
iki eşşəyin...
Oturub onunla
dərd bölüm bəlkə?
Necə yaşamağın,*

*necə ölməyin?
Dadını bilmirsə
bu boyda ölkə...
Bu şirin məmləkət,
bu sevimli xalq,
Bu qədər möhnəti
çəkir haqq, nahaq.
Nə qədər yaxınsan,
Xocam, Xocalı!
beləcə üz-üzə
dururuq hər gün.
Mən başı aşağı,
sən qaşqabaqlı,
Kəndirim dartınur
əlində qərbin.
İblisin, şeytanın
ara qatmağı,*

*Haqqın əyilməyən
qəddini əymiş.
dünyanı fırlanıb
sənə çatmağım
Gülməli deyilmiş,
möcüzə imiş...
Kamil qaboyunun
“Zəminxarə”si
Sən demə hönkürüb
bunu deyirmiş...*

***

*Qırçın-qırçın sətirlənir,
bir qırçı əlilə
yazılıb sanki.
Baş kəsənin
zil qara gözlüyü,
Daş kəsənin gözlüyə oxşar*

yarağı,

qan batırmağa gələn

missionerin qatır balasına

yem-sözlüyü.

Dalğa-dalğa namələr,

halqa-halqa

zülm möhürləri-

beləcə ikiqat bükülü,

Özü yazar,

özü oxuyar.

özü deyər,

özü eşidər...

Bir sərxoş-parabeyin

yaz havası kimi mürgülü.

Daşı toz eləməyin yolu

Başdan keçir,

yəni başı qoz kimi dolu.

mavi gözlü div kimi nəfs.
olmayan səs,
vurulmayan hədəf...
Nişangah – boynu bükük bənövşə
Nostalji bir xatirə çələngi
«Belə olaq həmişə»
Sol böyrümü dümsüklədim,
lal dayanan böyrək daşım!
Danış-danış...
... Düz on ildi lal durmusan,
Öz taxtında bayquş kimi
bardaş qurub oturmusan.
Sakitliyin üzür məni...
ağzı kilidli,
X hibridli
Millət vəkilisən sanki.
Bir az mürgülü,

*boynu təyinatı üzrə
ya sağa, ya sola bükülü
boyunduruğun zəhmi,
köləliyin vəkili.*

***

*İblis dəst xəttini
milə mil çəkib.
Milçək həvəsilə
yekə til çəkib.
Bəyaz yalan üstdən
qara tül çəkib,
Oxuya bilməzsən
o yazıları.
Qəm-kədər sarayı
lay-lay sökülə,
Göylərin yaxası
sına, tökülə.*

*Gerçək azan çəkə,
mələk hönkürə,
Oxuya bilməzsən
o yazıları.*

*Nöqtəsi, vergülü
sualla dolu,
Sual şişib durub
zülümə boylu,
Quş başı nidalar
başı alovlu,
Oxuya bilməzsən
o yazıları.*

*Elə şax yazılıb
üzü qırışmur,
Yatmır insanlığa,
haqqa uyuşmur.
Dəryada boğulmur,*

odda alışmır

Oxuya bilməzsən

o yazıları.

Bu işin xəttatı

şeytandı, çağır,

Zəhmindən zəhrimar,

zinalıq yağır

Bu dərd dağ cüssəli,

dağlardan ağır,

bu iş sənlik deyib

oxuya bilməzsən

o yazıları.

***

Sənə yol gəlirəm,

ömrüm-günüm.

Yəqin ki yetərəm

bu arzuma da.

*Mənim ürəyimə
xal salan düyün,
Falçılıq felinə
uyuşmasa da...
Bu, bir rəzillikdi...
- falçı əməli
Guya ki sabahkı
halıma baxır.
Cadu fırlıdağı,
görücü əli,
Məni köləlikdən
çıxarmaz axı...
Köləlik, mütülük
sıxır canımı,
Elə «sığal» çəkir
azadlığıma.
çarmıxa çəkəndə*

*həyəcanımı,
Həya çıraq olmur
quru canıma.
Sənə yol gəlirəm
Xocam, Xocalı!
Azadlıq eşqimdi
sənə əmanət
Yaxından, uzaqdan
səslər ucalır.
Ədalət, ədalət,
sənə ədalət!
Sənin ədalətin
dünya boyunca,
Yürüyür, yeriyr
təlaş içində...
Küskün göyərçinlər
belə uçunca,*

*Kürsülər yıxılır
savaş içində.
Ədalət sözünü
kim uydurub, kim?
Kasıba, gücsüzə
dözüm yarlığım?
bu boyda axına
köləlik hakim
hakimi -mütləqmi
mütü varlığım?
Qarışdırır günah
bomboz rüzgarı,
Kimdir etirafa
bəraət yazan?
Sənə demədimi
haqqın yazarı?
Söylə həqiqəti*

ədalət qazan!
Azadlıq, bu sözə
vurğunam qəlbən.
Qəlbən azad olmaq
tükənməz sərvət.
Doğma Qarabağsız
azadammı mən?
Miskin köləliyə
şahid həqiqət!
Yedim zəhər kimi
qəmi, kədəri,
Tıxdım xirdəyəcən
qarı dözümdən.
Kim qopara bilər
divanələri
Alın yazısından-
- savaşı sözündən.

***

Xocalı!...

Xocalı, sənin adına

axışır insanlıq...

Gəlir sən ünvanlı

tarixin qan boyalı yeri-

Xatına, Holokosta...

Bu adlar,

Susmayan fəryadlar...

Bunlar, qan çanağının

vurub açdığı

şaqraq qan bulağı...

Axır tarix boyu

enişə, yoxuşa

məhəl qoymadan

belə isti -isti

par verə -verə,

bir an soyumadan...

Mat qalib donmuşam,

buz bağlamışam,

buzum arşın- arşın,

Donur alqışım, qarğışım.

Doyur qan yaddaşım.

Axın-axın boylu insan

göz yaşını silə -silə

qaranlığı daşıyır

sabahlara hamilə

Nəyi

Kimi

Doğacaq?..

Doğuşuyla

Kimi

Nəyi

Boğacaq?

*Bol sevgimi qucaq-qucaq?
Qan-qadamı çəllək-çəllək?
Dərd-kədərmi karvan-karvan?
Doğru-dürüst, yalan-palan,
Axın-axın gedir insan.
... Bir yuxunun
yozumunu pozub duran,
bir yazının boğazına
halqa vuran.
qan içənin
nəşəsindən sərxoş olan,
Havalanan həqiqətin
haləsində kölgələnən,
gah keflənən,
gah kiflənən.
Gah bitlənib birələnən,
dirilərin ehtişamı-*

ölülərin haqq salamı!

Xocam, sənə üz tuturam,

üz tutduğum yer,

türbədir.

Xocam, sənin hüzurunda

diz çökürəm,

Bu səcdədir,

Bu tövbədir.

***

Qonsam dan yerinə

azad, hürr kimi,

Dolansam başına

eşqi pir kimi,

Açılsa ürəyim

qızıl gül kimi,

Haqqı tər sinəmə

qızılı yazsam?

Yazsam, yeymi, Xocam?

Gecədən səhərə

axan sirr olum!

Şükürlər içində

şükranə yolum!

Sənin hüsurunda

nədir ki ölüm?

Bağlı düyünlərin

bağını açsam?

Açsam, yeymi, Xocam!

Qazilər ən gözəl

şərqini yazdı,

Sevgisi qol-boyun

Kürdü, Arazdı.

Ahı sinə yaxdı,

bu hələ azdı,

Hələ yıxılmalı

dağları aşsam?

Aşsam, yeymi, Xocalı!

Mənə anlatdığın

həqiqət, andım!

Gerçəklər əzmini

mərdanə sandım!

Yandım bənövşəyi,

şahanə yandım!

Zəfər bulağı tək

qaynayıb daşsam?

Daşsam, yeymi, Xocam!

Dərsin görünməyən

ibrət dərsidi,

Alın yazısının

sağdan tərsidi.

Səsin divanilər

müqəddəsidə,

*Sənsən haqq aşiqi
hayana baxsam...
Baxsam, yeymi, Xocam?
Sən əlli milyonsan,
bəlkə də çoxsan,
Ədalət axtaran
pirani haqsan.
Sabahlar eşqinə
qurtulacaqsan,
Səninlə əbədi
baş-başa qalsam?
Qalsam, yeymi, Xocam?*